

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE BRUSSEL

2+4

OPENBARE ZITTING VAN HET KORT GEDING VAN
30 december 2003

2948
03

NR. 2003/1934/C register van kort geding

Bijlagen: 1 dagvaarding in kort geding
2 besluiten

Kopij
poc.
X 3
+
K.V.O.B.

in zake van:

De **BVBA VEBO**, met maatschappelijke zetel te 3130 Betekom,
Hannekensstraat 45, K.B.O. nummer 0477.515.776, H.R. Leuven,
nummer 108.880;

afgeleverd aan
Gaillaert
130,
(G.V., art. 1030)

eisende partij op hoofdeis, verwerende partij op tegeneis.

vertegenwoordigd door Mter David GAILLAERT, advocaat te 8210
Loppem, Heidelbergstraat 66;

tegen:

Het **FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR NUCLEAIRE
CONTROLE** (hierna afgekort : FANC), openbare instelling met
rechtspersoonlijkheid, met zetel te 1000 Brussel, Ravensteinstraat 36,

verwerende partij op hoofdeis, eisende partij op tegeneis.

vertegenwoordigd door Mter Caroline DE BAETS, advocaat te 1000
Brussel, Goedheidstraat 5 - 7;

* * *

In dit geding wordt geconcludeerd en gepleit in het Nederlands ter
openbare zitting van 1 december 2003;

Na beraad spreekt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg
te Brussel volgend bevelschrift uit:

B- KH

Gezien:

REGISTER
Nr. 03/44957

- de dagvaarding in kort geding, betekend door exploit van Meester Peter Walravens, plaatsvervangend gerechtsdeurwaarder in vervanging van Meester Anne Van den Berghe, gerechtsdeurwaarder, verblijvende te 1050 Elsene, Dautzenbergstraat 21, d.d. 21 november 2003;
- de besluiten van eisende partij, neergelegd ter griffie op 1 december 2003;
- de besluiten van verwerende partij, een tegeneis instellend, neergelegd ter griffie op 28 november 2003;

Gehoord in hun pleidooi de raadslieden van partijen;

* * *

I. VOORWERP VAN DE VORDERINGEN.

De hoofdvordering van eiseres, de BVBA VEBO, ingesteld met toepassing van artikel 584 van het Gerechtelijk Wetboek, strekt ertoe om volgende maatregelen te horen bevelen ten opzichte van verweerder, Het FEDERAAL AGENTSCHAP voor NUCLEAIRE CONTROLE (het FANC):

1. een onmiddellijke stopzetting te bevelen van het onwettig en foutief beroep op artikel 79 van het KB van 20 juli 2001 door verweerder in het kader van diens recent opgestarte informatiecampagne, met de bedoeling om de onbevoegde en niet uitgeruste gemeentelijke hulpdiensten te laten opdraaien voor de opsporing, manipulatie, verwijdering, vervoer en opslag van niet-vergunde radioactieve bliksemafleiders, dit ten nadele van de subjectieve rechten van eiseres als erkend verwijderingbedrijf en vergund vervoer- en opslagbedrijf;
2. verweerder te bevelen om met onmiddellijke ingang een einde te stellen aan de verspreiding van onjuiste en onduidelijke informatiefolders en brieven naar de gemeenten en burgers toe in het kader van haar campagne tot opsporing, afbraak en inzameling van radioactieve bliksemafleiders (vanaf augustus 2003), dit op straffe van een dwangsom van 10.000 euro per vastgestelde overtreding vanaf de betekening van het tussen te komen vonnis;
3. verweerder te veroordelen om over te gaan tot een onmiddellijke rechtzetting van dergelijke onjuiste informatie door:
 - klaar en duidelijk te maken dat de gemeentelijke diensten niet bevoegd zijn om over te gaan tot afbraak, verwijdering, verpakking, afvoer en tijdelijke opslag van niet-vergunde

- radioactieve bliksemafleiders, zelfs niet in het kader van een vermeende 'hoogdringendheid';
- te benadrukken dat de afbraak en verwijdering van de niet-vergunde radioactieve bliksemafleiders enkel en alleen kan geschieden door erkende en gespecialiseerde verwijderingsbedrijven, dit zonder dat er een noodzaak bestaat tot plaatsing van een nieuwe bliksemafleider op gebouwen hoger dan 25 meter;
- duidelijk te maken dat de verwijdering van het radioactieve element geen afbreuk doet aan de werking van de bestaande bliksemafleiderinstallatie;

4. verweerder te veroordelen tot het treffen van alle vereiste maatregelen met het oog op de correcte toepassing van de wetgeving (zoals bepaald in de wet van 15 april 1994) en de reglementering (vnl. het KB van 20 juli 2001 en de voorschriften van 13 mei 2003) ter bescherming van de bevolking en het leefmilieu tegen de gevaren van ioniserende stralingen, waaronder het uitoefenen van controle en toezicht, het verstrekken van correcte en volledige informatie aan de betrokken eigenaars, een vaststelling door de leden van diens controledienst en het treffen van alle noodzakelijke maatregelen tegen de begane inbreuken en overtreders, dit zeker en vast na kennisname van specifieke informatie betreffende de aard en de plaats van deze inbreuken;

5. de onmiddellijke publicatie van de tussen te komen beschikking te zien en horen bevelen, of een door de Voorzitter te bepalen samenvatting ervan in de voornaamste Nederlandstalige nationale kranten (Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad, De Financieel Economische Tijd (Tijd), Het Volk), dit alles op kosten van verweerder;

6. verweerder eveneens te veroordelen tot de aanplakking van de tussen te komen beschikking, of een samenvatting ervan, op de plaats van diens uitbatingzetel, en wel op een zichtbare plaats op de voorgevel, en onder verbeurte van een dwangsom van 5.000 euro per dag vertraging vanaf de betekening van de tussen te komen beschikking;

7. verweerder te veroordelen tot de kosten van het geding.

Eiseres vraagt de tegeneis af te wijzen als niet-ontvankelijk, minstens ongegrond, met veroordeling van verweerder tot de kosten van het geding.

Verweerder op hoofdeis stelt een tegenvordering in welke ertoe strekt:

1. eiseres (op hoofdeis) te veroordelen tot betaling aan hem van een bedrag van 15.000 euro ten titel van schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding;
2. eiseres (op hoofdeis) tevens verbod op te leggen de door hem in het kader van huidige procedure overgelegde stukken te gebruiken buiten huidige procedure of aan derden over te maken;
3. eiseres te veroordelen tot de kosten van het geding.

* * *

II. SITUERING VAN PARTIJEN BINNEN DE WETTELIJKE CONTEXT.

Het Federale Agentschap voor Nucleaire Controle (het FANC), verweerder in deze procedure, werd opgericht door artikel 2 van de Wet van 15 april 1994 (Wet betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Agentschap belast met de controle op de naleving van deze wet en van haar uitvoeringsbesluiten.) Het FANC is operationeel geworden op 1 september 2001 (datum inwerkingtreding van het KB van 20 juli 2001 betreffende de bevoegdheden en de aanduiding van de leden van het Departement toezicht en controle van het Federaal agentschap voor nucleaire controle).

Bij KB van 20 juli 2001 werd een algemeen reglement genomen met het oog op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen (afgekort het ARBIS). Het KB bevat beschermingsmaatregelen die onder meer betrekking hebben op activiteiten zoals invoer, uitvoer, productie, bezit, opslag, vervoer, verkoop enz. van apparaten, installaties of stoffen die ioniserende stralingen kunnen verspreiden.

Het FANC heeft ruime bevoegdheden, zoals het toekennen van vergunningen voor de hierboven aangehaalde activiteiten en het bevelen van de nodige maatregelen om gevaarlijke toestanden onschadelijk te maken. De nucleaire inspecteurs van de Controledienst van het FANC hebben bovendien de bevoegdheid om inbreuken op het reglement op te sporen en vast te stellen met het oog op verdere strafrechtelijke vervolging.

* * *

Wat de bevoegdheden van het FANC betreft om maatregelen te bevelen om gevaarlijke toestanden (in verband met radioactieve bliksemafleiders onschadelijk te maken, is in het bijzonder artikel 79 van het ARBIS van belang. Dit luidt als volgt:

“79.1. Niettegenstaande de bepalingen van artikel 67, treffen de burgemeesters die een toestand vaststellen die de gezondheid of de veiligheid van de werknemers of van de bevolking in gevaar brengt, de nodige maatregelen om dat gevaar te weren. Behalve bij uiterste dringendheid, winnen ze vooraf het advies van het Agentschap in.

Zij lichten onmiddellijk, naargelang het geval, de in artikel 78 bedoelde personen in, alsook de Algemene Directie van de Civiele Bescherming. In geval van noodzaak bevelen zij de evacuatie van het personeel en van het publiek of de ontruiming van de buurt.

79.2. De burgemeesters laten de niet vergunde inrichtingen sluiten of treffen de gepaste maatregelen, het advies van het Agentschap volgend.

Zij handelen op dezelfde wijze wanneer een van de in artikel 78 bedoelde personen hen een toestand meldt die de gezondheid of de veiligheid van de werknemers of van de bevolking in gevaar zou brengen.

(...)

79.3. De personeelsleden van het agentschap die belast zijn met het toezicht kunnen bevelen de zegels te leggen op de betwiste installaties, voorwerpen, toestellen of stoffen of dit zelf doen.

Het Agentschap kan maatregelen treffen om de gevaarlijke bronnen onschadelijk te maken en inzonderheid hun verwijdering en hun opslag op een aangepaste plaats bevelen. In voorkomend geval verwittigt het Agentschap NIRAS.

79. 4. (...)

Ook artikel 3 en artikel 6 van de Wet van 15 april 1994 zijn relevant. Deze luiden als volgt:

“Art. 3. De Koning kan, met uitsluiting van de gemeentelijke overheid, maatregelen nemen ter bescherming van de werknemers, de volksgezondheid of het leefmilieu.

Deze maatregelen hebben betrekking op de voorwaarden verbonden aan het invoeren, het uitvoeren, het produceren, het vervaardigen, het bezit, het vervoeren, het doorvoeren, het te koop aanbieden, het verkopen, het afstand doen onder bezwarende titel of om niet, het verdelen en het gebruiken met commercieel, industrieel, wetenschappelijk, medisch of enig ander oogmerk, van apparaten, installaties of stoffen die ioniserende stralingen kunnen verspreiden. Deze voorwaarden, verbonden aan voormelde activiteiten kunnen

ook slaan op de toebehoren van apparaten en installaties en op de software die dient om de veiligheid en de werking van deze apparaten en installaties te verzekeren.

De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit de voorwaarden, de beperkingen en de nadere regels volgens welke het Agentschap de opdrachten vervult bepaald in de artikelen 19 en 20.

Hij kan eveneens de verwijdering en de ontruiming van radioactieve stoffen reglementeren.

De Koning kan de nadere regelen bepalen volgens welke de gemeentelijke overheden worden geïnformeerd".

"Art. 6. Wanneer een onvoorziene gebeurtenis de volksgezondheid en het leefmilieu in gevaar brengt, is de Koning, met uitsluiting van de gemeentelijke overheid, gemachtigd tegenover de producenten, fabrikanten, houders, vervoerders of gebruikers van apparaten of stoffen die ioniserende stralingen kunnen verspreiden, alle door de omstandigheden vereiste maatregelen te treffen met het oog op de bescherming van de bevolking of van het leefmilieu.

In dezelfde omstandigheden en met hetzelfde doel is de Koning, met uitsluiting van de gemeentelijke overheid, eveneens gemachtigd alle passende maatregelen te nemen om de gevaren te weren, die kunnen ontstaan uit de toevallige besmetting van om het even welke omgevingen, stoffen of producten door radioactieve stoffen".

Eiseres leidt uit voormelde artikelen af dat het FANC een exclusieve bevoegdheid heeft, met uitsluiting van de gemeenten, zowel wat betreft de reglementaire bevoegdheid als wat betreft de bevoegdheid om concrete maatregelen te nemen op het terrein in geval van gevaarlijke toestanden.

Volgens verweerder daarentegen gaat het enkel om een exclusieve bevoegdheid van het FANC wat de reglementaire bevoegdheid betreft. Voor de concrete maatregelen die op het terrein moeten worden genomen, is volgens verweerder juist voorzien in een bepaalde samenwerking met de gemeenten.

* * *

Voor radioactieve bliksemafleiders geldt overeenkomstig artikel 64,1 van het ARBIS van 20 juli 2001 een verbod tot het installeren en houden ervan, tenzij de eigenaar op 26 oktober 1985 in het bezit was van een regelmatige vergunning en vandaag in het bezit is van een recent attest van goede staat, afgeleverd door een erkende instelling. De verboden bliksemafleiders moeten worden verwijderd.

Opslag en vervoer enerzijds en afbraak en verwijdering anderzijds (van radioactieve bliksemafleiders), zijn activiteiten die enkel mogen worden uitgevoerd door bedrijven die over de vereiste vergunning beschikken of daartoe erkend zijn.

Wat het afbreken en verwijderen betreft, werden de voorschriften uitgewerkt door het FANC. Deze werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 13 mei 2003. De voorschriften hebben onder andere betrekking op de gebruikte apparatuur, de vereiste vorming en vereiste verzekering.

Eiseres, de BVBA VEBO, beschikt als bedrijf over de nodige vergunning voor opslag en vervoer en werd ook erkend door het FANC voor afbraak en verwijdering. Eiseres is aldus één van de vier bedrijven die op heden over zo'n erkenning beschikt. (zie de stukken 27 tot 32 eiseres).

In tegenstelling tot de drie andere erkende verwijderingbedrijven installeert eiseres evenwel geen nieuwe bliksemafleiders.

III. DE FEITEN.

Het FANC is een informatiecampagne gestart met het oog op de sensibilisering van de bevolking en de burgemeesters om zo te leiden tot een spontane maar professionele verwijdering van de illegale radioactieve bliksemafleiders of tot het aanmelden ervan bij het FANC.

Concreet heeft het FANC op een website (www.fanc.fgov.be) een informatiefiche geplaatst voor de burger. Ook werd een informatiefiche uitgewerkt voor de burgemeesters welke in augustus 2003 in een mailing werd rondgestuurd met een begeleidende brief. In de informatiefiches is een lijst opgenomen van de vier in het kader van de campagne erkende verwijderingbedrijven, waaronder huidige eiseres. (stukken 1, 2 en 3 verweerder).

In diverse brieven aan het FANC beklagt eiseres zich over het beleid dat het FANC voert en meer bepaald over het feit dat het FANC zou nalaten om diens wettelijke opdracht in verband met de verwijdering van radioactieve bliksemafleiders uit te voeren en zou nalaten te reageren op diverse meldingen door eiseres van gebouwen waarop illegale radioactieve bliksemafleiders staan.

Bij een brief aangetekend verstuurd op 30 augustus aan het FANC beklagt eiseres zich bij monde van haar raadsman ook over de gevoerde informatiecampagne. Het FANC beantwoordt deze klachten via haar raadsman bij brief van 16 september 2003. (stuk 6 eiseres).

Het FANC vraagt daarbij ook dat (de zaakvoerder van) eiseres zou stoppen met haar verregaande tussenkomsten op de zetel van het Agentschap, bij personeelsleden van het FANC buiten hun werk, en met de lasterlijke publicaties op het internet en via het tijdschrift "Morsum Magnificat" waarbij medewerkers van het FANC ook met naam en toenaam worden vermeld en belasterd. (zie stuk 2 eiseres en stukken 9 verweerder).

Op 6 oktober 2003 liet eiseres aan verweerder een eerste dagvaarding betekenen "zoals in kort geding", met dezelfde vordering en dezelfde doelstelling als in huidige procedure. Het verschil tussen beide procedures bestaat hierin dat de eerste procedure een procedure "zoals in kort geding" betreft en de tweede (huidige) procedure, ingeleid bij dagvaarding van 21 november 2003, een procedure "in kort geding" betreft.

In de eerste procedure werd afstand van geding gedaan. Verweerder was niet akkoord om in het kader van de tweede procedure vrijwillig te verschijnen.

Ondertussen stuurde het FANC op 12 of 13 november een nieuwe mailing naar de gemeenten waarin een aantal verduidelijkingen zou zijn aangebracht. Dit zou onder meer hiermee te maken hebben dat er onduidelijkheid bestond bij de gemeenten over wie de kosten van één en ander diende te dragen. Er waren in dat verband parlementaire vragen en antwoorden gesteld. (stukken 5 verweerder).

De aangepaste mailing wordt vermeld als stuk 14 van het dossier van verweerder, doch dit stuk bevond zich blijkbaar bij vergissing niet in het door verweerder neergelegde stukkenbundel.

IV. BEOORDELING – DE HOOFDVORDERING.

1. Rechtsmacht - Bevoegdheid.

Verweerder voert terecht aan dat het FANC (of beter diens nucleaire inspecteurs) de bevoegdheid hebben tot het opsporen en het vaststellen van overtredingen op de regelgeving inzake ioniserende stralingen. De rechtbanken vermogen zich niet, zoals verweerder uiteenzet, te mengen in het beleid dat verweerder ter zake voert.

De rechter in kort geding zou enkel maatregelen kunnen uitspreken voor zover het FANC bij de uitoefening van diens wettelijke opdracht en bij de invulling van diens beleid ogenschijnlijke onwettigheden of een fout begaat die schade berokkent aan derden waar spoedeisend een einde aan zou moeten worden gesteld om verdere schade of ongemakken van een zekere omvang te voorkomen.

* * *

Waar eiseres zich baseert op een beweerde fout van verweerder, meer bepaald een beweerde passieve en afzijdige houding ten opzichte van (door haar gesignaleerde) inbreuken en het tolereren en aanmoedigen van illegale afbraak, vervoer, verwijdering en opslag door onbevoegden, viseert zij in feite het beleid van het FANC inzake het opsporen en vaststellen van inbreuken en het optreden tegen eventuele overtreders. Zoals gezegd, vermag de rechtbank geen bevelen te geven aan het FANC die voor gevolg zouden hebben dat de rechtbank haar beleidsoordeel zou opdringen of in de plaats stellen van dat het FANC zelf.

De vierde gevorderde maatregel door eiseres (namelijk het bevelen aan het FANC om alle vereiste maatregelen te treffen met het oog op de correcte toepassing van de wetgeving en de reglementering ter zake waaronder het uitoefenen van controle en toezicht, het verstrekken van correcte en volledige informatie aan de betrokken eigenaars, een vaststelling door de leden van haar controledienst en het treffen van alle noodzakelijke maatregelen tegen de begane inbreuken en overtreders) is daarenboven zo ruim geformuleerd dat deze neerkomt op een herhaling van de wettelijke opdracht zelf van het FANC. De concrete invulling van die opdracht (zoals de gekozen methode om over te gaan tot inventarisatie van illegale radioactieve bliksemafleiders, de manier van aanmaning en de eventuele termijn die aan de betrokkenen wordt gegeven om zich te conformeren aan de wetgeving en reglementering) behoort tot de beleidsvrijheid van het FANC.

De rechtbank is dan ook zonder rechtsmacht wat betreft de vierde gevorderde maatregel door eiseres.

* * *

De andere gevorderde maatregelen door eiseres zijn gebaseerd op een andere beweerde fout van verweerder, namelijk een onjuiste en onduidelijke informatieverstrekking naar de gemeenten toe en naar de burgers toe, die volgens eiseres schadelijke commerciële gevolgen voor haar zou hebben.

Op die basis vraagt eiseres een stopzetting van die onjuiste en onduidelijke informatieverstrekking (eerste en tweede gevorderde maatregel), een rechtzetting (derde gevorderde maatregel) gepaard gaande met een publicatie van de tussen te komen beschikking (vijfde maatregel) en een aanplakking ervan (zesde gevorderde maatregel).

In tegenstelling tot wat verweerder voorhoudt, heeft de rechtbank wel degelijk de rechtsmacht om te onderzoeken of de informatieverstrekking van het FANC ogenschijnlijk gebeurt op een onjuiste of onduidelijke manier die eiseres schade zou berokkenen. Het FANC dient er immers

over te waken dat de informatieverstrekking, binnen het kader van diens beleidsvrijheid, op een zorgvuldige manier gebeurt, zonder schade te berokkenen aan derden.

De rechtbank heeft dan ook rechtsmacht voor zover de vordering van eiseres gebaseerd is op foutieve of onduidelijke informatieverstrekking die haar schade zou berokkenen en deze ertoe strekt verdere schade of ongemakken te voorkomen.

* * *

Of er effectief sprake is van onjuiste of onduidelijke informatieverstrekking die aan eiseres schade zou berokkenen én of er sprake is van spoedeisendheid om in dat verband welbepaalde maatregelen te bevelen, behoort verder tot het onderzoek van de grond van de zaak.

In de inleidende dagvaarding wordt verwezen naar het spoedeisend karakter van de vordering, zodat de rechter in kort geding principieel bevoegd is om de grond van de vordering te onderzoeken. (zie: Cass. 11 mei 1990, Arr. Cass., 1989-90, 1169; Kort Ged. Rb. Brussel 27 maart 1998, A.J.T., 1997-98, 488, noot B. D Vuyst).

2. Ontvankelijkheid.

Verweerder voert terecht aan dat eiseres blijk moet geven van een persoonlijk en rechtstreeks, d.w.z. eigen belang, en dat hieraan niet voldaan is in de mate dat eiseres zich steunt op de bescherming van het leefmilieu tegen de gevaren van ioniserende straling, nu zij niet over de vereiste hoedanigheid beschikt om op te treden in het kader van de milieustakingsvordering op basis van de Wet van 12 januari 1993 betreffende het vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu.

Echter, naast een aantal overwegingen in verband met de bescherming van het leefmilieu, motiveert eiseres haar vordering ook aan de hand van de bescherming van haar eigen commerciële belangen.

Ze voert namelijk aan dat de beweerde onjuiste of onduidelijke informatieverstrekking tot gevolg heeft:

- ten eerste, dat de gemeenten de indruk krijgen zelf te mogen of moeten (bij hoogdringendheid) overgaan tot afbraak, verwijdering, enz... van radioactieve bliksemafleiders zonder een beroep te doen op één van de (thans) vier erkende gespecialiseerde ondernemingen, waarvan eiseres er één is;
- en ten tweede dat de gemeenten en burgers de indruk krijgen de radioactieve bliksemafleiders steeds in hun geheel te moeten afbreken en verwijderen én verplicht zouden zijn

om een nieuwe bliksemafleider te installeren, terwijl eiseres de enige is van de vier erkende gespecialiseerde ondernemingen die niet ook bliksemafleiders installeert;

- hetgeen voor haar verlies van potentieel cliënteel en dus inkomstenderving met zich zou meebrengen.

Eiseres beroept zich dan ook rechtmatig op de vrijwaring van haar commerciële belangen, zodat haar vordering in dat opzicht ontvankelijk is.

3. Ten gronde – Onjuiste of onduidelijke informatie door het FANC - Spoedeisendheid.

3.1 Informatie met betrekking tot de verwijdering van radioactieve bliksemafleiders door de gemeentelijke hulpdiensten zelf.

Volgens eiseres hebben de gemeentelijke overheden niet de minste bevoegdheid om over te gaan tot de afbraak of verwijdering van radioactieve bliksemafleiders, zelfs niet in geval van hoogdringendheid, en komt dit enkel toe aan het FANC. In de informatiecampagne van het FANC naar de gemeenten zou ten onrechte gesteld worden dat de gemeentelijke hulpdiensten in het kader van artikel 79 van het KB van 20 juli 2001 bevoegd zijn om over te gaan tot de verwijdering van radioactieve bliksemafleiders. Deze foutieve informatie zou voor gevolg hebben dat zij als erkend verwijderingsbedrijf buiten spel wordt gezet.

Volgens verweerder steunt de stelling van eiseres op een verkeerde interpretatie van de betrokken wetgeving. Uit de betrokken wetgeving volgt volgens verweerder wel degelijk een samenwerkingsverplichting voor de gemeenten met het FANC enerzijds, en de mogelijkheid om in hoogdringende gevallen autonoom maatregelen te kunnen nemen anderzijds. Bovendien zou eiseres de geviseerde informatiefiches lezen op een manier die niet verenigbaar is met hun bewoordingen en wordt meer bepaald nergens in die fiches gesteld dat de gemeentelijke hulpdiensten zelf tot afbraak zouden moeten overgaan. Verweerder merkt ook op dat eiseres nogal gemakkelijk de gevallen verzwijgt waarin er een beroep werd gedaan op de diensten van eiseres voor de verwijdering, opslag, enz. van radioactieve bliksemafleiders juist dankzij de informatiecampagne van het FANC.

* * *

Verweerder benadrukt terecht dat in de informatiefiche naar de gemeenten (stuk 2 verweerder), met de begeleidende brief (stuk 3 verweerder), nergens uitdrukkelijk wordt gesteld dat de gemeentelijke hulpdiensten radioactieve bliksemafleiders zelf zouden moeten of mogen verwijderen (in plaats van dit te moeten laten doen door één van de erkende verwijderingsbedrijven).

- De begeleidende brief naar de burgemeesters vermeldt onder meer: *"Bovendien bent u verantwoordelijk voor de verwijdering van niet-vergunde radioactieve toestellen op het gemeentelijk grondgebied (artikel 79 van het KB van 20 juli 2001)".*
- De informatiefiche vermeldt onder het nummer 2 onder meer: *"Indien er gevaar dreigt omdat de stabiliteit van het toestel niet langer is gewaarborgd (wegens bijvoorbeeld een doorgeroeste mast), kan u dringende maatregelen laten treffen door uw hulpdiensten."*

De aangehaalde passages bevatten geenszins een uitdrukkelijke opdracht noch een uitdrukkelijke toelating aan de gemeenten (en hun personeel of hulpdiensten) om de radioactieve bliksemafleiders zelf te verwijderen.

De informatiefiche naar de gemeenten bevat integendeel een aantal passages die de gemeenten erop duiden dat de verwijdering moet gebeuren door één van de gespecialiseerde verwijderingsbedrijven, waarvan de lijst wordt gegeven:

- *"Laat de toestellen verwijderen door één van de gespecialiseerde verwijderingsbedrijven die u opnieuw aantreft op de informatiefiche 'radioactieve bliksemafleiders' of op de website van het FANC".*
- *"Indien uw diensten een toestel hebben aangetroffen, verwittig dan de eigenaar en wijs hem op zijn plicht om het toestel vakkundig te laten verwijderen." (onderlijning door de rechtbank);*
- *"(...) zal het Agentschap de eigenaar of beheerder van het pand schriftelijk contacteren met het verzoek om ofwel dit toestel te laten verwijderen met naleving van de geldende veiligheidsvoorschriften (...)" (onderlijning door de rechtbank).*

In de informatiefiche bestemd voor burgers (stuk 1 verweerder) wordt bovendien ook meermaals aangehaald dat een beroep moet worden gedaan op de gespecialiseerde bedrijven die beantwoorden aan de uitgevaardigde veiligheidsvoorschriften:

- *"Het manipuleren van deze radioactieve toestellen kan gevaarlijk zijn. Daarom moet de afbraak ervan worden overgelaten aan beroepsmensen, die de radioactieve onderdelen vakkundig demonteren, afvoeren en opslaan";*
- *"Het FANC raadt daarom aan om deze toestellen zo snel mogelijk te laten verwijderen door een vakman. Verder in deze fiche wordt een beknopte beschrijving gegeven van de voorschriften die bij de verwijdering in acht moeten worden genomen.";*
- *"De afbraak van een radioactieve bliksemafleider, de verpakking van de radioactieve onderdelen en het transport*

ervan moet gebeuren door een gespecialiseerd bedrijf dat beantwoordt aan de veiligheidsvoorschriften die het FANC daarover heeft uitgevaardigd (...) Enkel bedrijven die zich bij het FANC kenbaar hebben gemaakt mogen deze werkzaamheden uitvoeren (zie lijst achteraan deze fiche)."

- *"Indien u zelf de eigenaar bent, laat het toestel verwijderen door een gespecialiseerd verwijderingsbedrijf."*
- *"Onderneem de afbraak nooit zelf! Zowel het werken op grote hoogte als het manipuleren van het radioactieve toestel houden veiligheidsrisico's in. Dit vergt een vakkundige aanpak."*

* * *

De enige zin die – in uiterst beperkte mate – voor enige onduidelijkheid zou kunnen zorgen, is de volgende:

- *"Indien er gevaar dreigt omdat de stabiliteit van het toestel niet langer is gewaarborgd (wegens bijvoorbeeld een doorgeroeste mast", kan u dringende maatregelen laten treffen door uw hulpdiensten".*

De gebruikte term "dringende maatregelen" is een algemene en ruime term, welke de indruk zou kunnen wekken dat die maatregelen omwille van hun dringendheid desnoods ook de eigenhandige verwijdering (door de gemeentelijke hulpdiensten) van de radioactieve bliksemafleiders zou kunnen omvatten.

De twee informatiefiches samen zijn echter zodanig doorspekt met verwijzingen naar de veiligheidsrisico's verbonden aan het zelf manipuleren van een radioactieve bliksemafleider en naar de noodzaak een beroep te doen op gespecialiseerde verwijderingsbedrijven, dat de mogelijke onduidelijkheid uiterst miniem is.

* * *

De informatiecampagne bevat in dat opzicht dan ook geen onjuiste of onduidelijke informatie (over de verwijdering van radioactieve bliksemafleiders door de gemeentelijke hulpdiensten zelf) die van die aard zou zijn dat bij spoedeisendheid een rechtzetting vereist is om de commerciële belangen van eiseres te vrijwaren.

3.2 Informatie over de noodzaak tot het plaatsen van een nieuwe installatie voor bliksembeveiliging.

Volgens eiseres wekt verweerder in de informatiefiche naar de burgers de indruk dat een radioactieve bliksemafleider in zijn geheel nutteloos en gevaarlijk zou zijn en dus volledig zou moeten worden verwijderd, en tevens dat de verplichting zou bestaan om een nieuwe bliksemafleider te

installeren. Dit terwijl volgens eiseres een loutere verwijdering van de radioactieve elementen van de bliksemafleider zou volstaan, zodat de bestaande bliksemafleider niets aan eigenschappen inboet. Volgens eiseres bestaat er ook geen enkel gebouw waarop een oude radioactieve bliksemafleider (reeds verboden van in 1985) moet worden verwijderd en vervangen door een nieuwe. Bovendien werpt eiseres op dat het FANC geen enkele bevoegdheid heeft op het vlak van bliksembeveiliging, zodat het FANC ter zake geen aanbevelingen dient te doen. Nu eiseres het enige van de vier verwijderingbedrijven is dat niet ook bliksemafleiders installeert, stelt eiseres geschaad te worden in haar commerciële belangen.

* * *

De betwiste passage uit de informatiefiche naar de burgers, luidt als volgt:

*"Heeft een radioactieve bliksemafleider enig nut?
Met weet ondertussen dat deze toestellen ondoeltreffend zijn. De aanwezigheid van een radioactieve bron op een bliksemafleider draagt op geen enkele wijze bij tot de goede werking ervan.*

(...)

Bij de afbraak van een bliksemafleider mag men niet uit het oog verliezen dat sommige gebouwen beveiligd moeten zijn tegen blikseminslag, door de plaatsing van een installatie die aan de wettelijke normen voldoet. Dit is het geval voor bepaalde gebouwen hoger dan 25 meter. Radioactieve bliksemafleiders voldoen niet aan deze wettelijke normen. Neem voor meer informatie contact op met een bedrijf dat gespecialiseerd is in bliksembeveiliging."

* * *

Het FANC voert terecht aan dat het in de fiche reeds opgenomen heeft dat de radioactieve bron op de bliksemafleider niets bijdraagt tot de werking ervan.

Waar het FANC stelt dat soms de algehele verwijdering van de bliksemafleider nodig is, omdat er contaminatie kan zijn van de andere delen van de bliksemafleider, komt dit bovendien aannemelijk voor.

Er is dan ook geen reden om het FANC te veroordelen om in een rechtzetting duidelijk te maken dat "de verwijdering van het radioactieve element geen afbreuk doet aan de werking van de bestaande bliksemafleiderinstallatie", zoals gevorderd door eiseres.

* * *

Wat de passage betreft over de verplichte bliksembeveiliging voor sommige gebouwen, dringt zich de vaststelling op dat deze materie niet

behoort tot de bevoegdheid van het FANC, zodat de aanbeveling niet diende opgenomen te zijn in de informatiefiche uitgaande van het FANC.

De fiche bevat slechts een algemene duiding van de verplichtingen inzake bliksembeveiliging en verwijst voor verdere informatie naar een bedrijf gespecialiseerd in bliksembeveiliging. Het blijft dan een open vraag of zo'n bedrijf ook gedetailleerde informatie zal geven aan de betrokken klant als er voor deze geen enkele wettelijke verplichting bestaat, tegen de eigen commerciële belangen in.

Het is dan ook niet uit te sluiten dat op die wijze, eiseres, die als enige van de vier erkende verwijderingbedrijven geen nieuwe bliksemafleiders installeert, potentiële klanten zou verliezen.

* * *

Ter vrijwaring van de commerciële belangen van eiseres komt het dan ook spoedeisend voor dat de passage over de verplichte bliksembeveiliging voor sommige gebouwen volledig zou worden geschrapt uit de informatiefiche naar de burger. De informatiefiche voor burgers dient aldus ook te worden aangepast op de website.

Gezien de informatiefiche voor burgers ook werd toegestuurd aan de gemeenten met het verzoek dat de gemeenten ruchtbaarheid zouden geven aan de problematiek van radioactieve bliksemafleiders, behoort het dat de aangepaste versie ervan ook naar de gemeenten wordt gestuurd.

De aanpassing en rondsturing naar de gemeenten dient te gebeuren binnen een redelijke termijn, hetzij binnen de 30 dagen na de betekening van deze uitspraak.

Het FANC stuurde bij andere onduidelijkheden al een aangepaste mailing naar de gemeenten. Er lijkt in de huidige omstandigheden geen reden om te veronderstellen dat het FANC na betekening niet vrijwillig uitvoering zal geven aan deze uitspraak. De gevorderde dwangsom komt Ons dan ook niet noodzakelijk voor.

V. DE TEGENVORDERING.

1. Tegenvordering wegen tergend en roekeloos geding.

Verweerder op hoofdeis stelt een tegenvordering in wegens tergend en roekeloos geding en vordert een schadevergoeding van 15.000 euro.

Dat de rechtbank voor een deel van de vordering van eiseres geen rechtsmacht heeft, meer bepaald dat deel dat betrekking heeft op het concrete beleid van het FANC inzake opsporing, vaststelling en optreden tegen eventuele overtreders, en waarbij eiseres het FANC een passieve

en afzijdige houding verwijt, maakt haar vordering nog niet lichtzinnig of roekeloos. Hetzelfde geldt voor het feit dat de vordering deels ongegrond wordt verklaard.

Dat eiseres en/of haar zaakvoerder buiten deze procedure om op bijzonder actieve wijze (en volgens verweerder op lasterlijke wijze) het beweemde passieve beleid van het FANC aanvecht (onder meer door brieven en door publicaties via het tijdschrift "Morsum Magnificat"), kan haar binnen deze procedure niet ten kwade worden geduid als een tergende proceshouding.

Het komt de rechtbank ook niet voor dat eiseres met deze procedure een ander doeleinde nastreefde dan het vrijwaren van haar commerciële belangen.

De tegenvordering wegens tergend en roekeloos geding is dan ook ongegrond.

2. Tegenvordering tot verbod van oneigenlijk gebruik van de stukken.

Het FANC wil voorkomen dat de stukken die het in het kader van deze procedure heeft meegedeeld aan eiseres, zouden worden aangewend op een oneigenlijke manier of dat er misbruik van zou worden gemaakt door derden. Het FANC verwijst daarvoor naar wat het omschrijft als een manifeste lastercampagne, namelijk door publicaties van de zaakvoerder van eiseres in het tijdschrift "Morsum Magnificat".

Nu de documenten die het FANC heeft meegedeeld onder andere betrekking hebben op vaststellingen en het optreden van het FANC ten aanzien van derden (zij het dat de documenten geanonimiseerd werden) en het FANC die in deze procedure vooral heeft meegedeeld als verdediging op de verwijten van eiseres over het zogenaamd passieve beleid van het FANC, terwijl de rechtbank geen rechtsmacht heeft voor dat onderdeel, komt het gevraagde verbod Ons gepast voor.

VI. DE GERECHTKOSTEN.

Nu partijen onderscheidelijk in het ongelijk werden gesteld voor een deel van hun vordering, behoort het de kosten om te slaan tussen partijen, in die zin dat elke partij de door haar blootgestelde kosten zal dragen. De kosten van dagvaarding blijven dan ook ten laste van eiseres, en de respectievelijke rechtplegingsvergoedingen worden gecompenseerd.

Dat verweerder niet bereid was om vrijwillig te verschijnen na een vergissing van eiseres waardoor eerst gedagvaard werd "zoals in kort geding" in plaats van "in kort geding", heeft niet voor gevolg dat

verweerder de dagvaardingskosten in deze procedure zou moeten dragen.

OM DEZE REDENEN:

Wij, J. VERSTAPPEN,
rechter, aangesteld om de voorzitter van de rechtbank van
eerste aanleg zetelende te Brussel te vervangen;

Bijgestaan door E. MELIS, griffier;

Gezien de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in
gerechtzaken;

Rechtsprekende over het voorlopige, na tegenspraak;

Alle andere of strijdige besluiten verwerpend;

Betreffende de hoofdvordering:

Verklaren Ons zonder rechtsmacht om kennis te nemen van de
vordering van de BVBA VEBO voor de vierde gevorderde
maatregel door eiseres;

Zeggen dat wij wel rechtsmacht hebben om kennis te nemen
van het overige van de vordering van de BVBA VEBO;

Verklaren de aldus beperkte hoofdvordering ontvankelijk en
gegrond in de hierna bepaalde mate:

Bevelen het FANC om uit de informatiefiche voor de burgers
volgende passage volledig te schrappen:

“Bij de afbraak van een bliksemafleider mag men niet uit het oog verliezen dat sommige gebouwen beveiligd moeten zijn tegen blikseminslag, door de plaatsing van een installatie die aan de wettelijke normen voldoet. Dit is het geval voor bepaalde gebouwen hoger dan 25 meter. Radioactieve bliksemafleiders voldoen niet aan deze wettelijke normen. Neem voor meer informatie contact op met een bedrijf dat gespecialiseerd is in bliksembeveiliging”

Bevelen het FANC om met onmiddellijke ingang te stoppen met de verspreiding van de oorspronkelijke informatiefiche

voor de burgers, waarin voormelde passage nog niet is geschrapd;

Bevelen dat de aldus aangepaste informatiefiche voor de burgers op de website (www.fanc.fgov.be) dient te worden geplaatst en dient rondgestuurd te worden aan de gemeenten waaraan deze eerder werd gestuurd bij de mailing in augustus 2003 en/of in november 2003; Zeggen dat dit dient te gebeuren binnen de 30 dagen na de betekening van deze uitspraak;

Betreffende de tegenvordering:

Verlenen het FANC akte van het instellen van zijn tegenvordering;

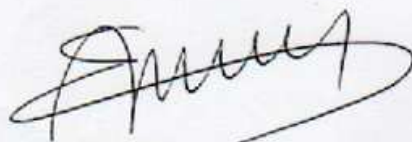
Verklaren deze ontvankelijk en gegrond in de hierna bepaalde mate:

Leggen eiseres op hoofdeis, de BVBA VEBO, verbod op de door het FANC in het kader van deze procedure overgelegde stukken te gebruiken buiten het kader van deze procedure of aan derden over te maken;

Wijzen partijen respectievelijk af van het meer of anders gevorderde;

Slaan de gerechtskosten tussen partijen om, in die zin dat elke partij de door haar blootgestelde kosten zal dragen; De kosten van dagvaarding blijven dan ook ten laste van eiseres, en de respectievelijke rechtplegingsvergoedingen worden gecompenseerd;

Aldus gewezen en uitspraak gedaan ter openbare terechtzitting van het kort geding van 30 december 2003.

E. MELIS

J. VERSTAPPEN